



TOIMINTAOHJE:

Lasten turvallisuutta lisäävät
toimintatavat ja vapaaehtoisten
rikostaustan selvittäminen



Tampereen Kisatoverit ry

Toimintaohje julkaistu 1.4.2022

Sisällys

1. Johdanto ja tausta
2. Lasten turvallisuutta edistävät toimintatavat ja määritelmät
3. Lasten ja nuorten parissa toimivat vapaaehtoiset
4. Rikostaustatöiden hakeminen
5. Yhteystiedot

Liite: Suostumuslomake rikosrekisteriotteen tarkastamiseksi



1. Johdanto ja tausta

Tämä toimintaohje on luotu Tampereen Kisatovereiden toimintaan osallistuvien lasten ja nuorten koskemattomuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja edistämiseksi. Toimintaohjeen tarkoituksena on turvata alaikäisten koskemattomuus ja turvallisuus ehkäisemällä näitä vaarantavia tekoja ja tapahtumia. Toimintaohjeeseen sitoutuvat kaikki Tampereen Kisatovereiden toimihenkilöt.

Toimintaohjeen taustalla ja perusteluna on laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä (148/2014).

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on suojella alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta ja siten edistää ja turvata alaikäisten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia.

4 §

Alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta turvaavat toimet

Vapaaehtoistehtävän järjestäjän on luotava toimintaansa koskevia ohjeita tai menettelytapoja, jotka ovat tarpeellisia tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi sekä arvioitava ne vapaaehtoistehtävät, joihin valittavien vapaaehtoisten rikostausta on tarkoitus selvittää.

Lähde: Finlex

Tämän toimintaohjeen luomisessa on hyödynnetty myös Suomen Olympiakomitean asiakirjaa: TOIMINTAOHJE Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen.

2. Lasten turvallisuutta edistävät toimintatavat ja määritelmät

Turvallisuudella ja koskemattomuudella tarkoitetaan

- lapsen perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista
- lapsen henkilökohtaisen koskemattomuuden kunnioittamista
- lapsen turvallisen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista
- lapsen suojelemista seksuaalirikoksilta, väkivaltarikollisuudelta ja houkuttelulta päihteiden käyttöön sekä muilta lapsen turvallista kasvua uhkaavilta tekijöiltä

Tässä ohjeistuksessa kuvatuilla toimintatavoilla

- edistetään lasta suojaavan toimintakulttuurin syntymistä
- tuetaan alaikäisten turvallista osallistumista toimintaan
- vahvistetaan lasten tietoisuutta omista oikeuksistaan



2.1. Turvallisuutta ja koskemattomuutta vaarantavat teot ja tilanteet

Tämän ohjeistuksen piiriin kuuluvat **kaikki** toista loukkaavat teot, kuten häirintä, hyväksikäyttö, kiusaaminen, nimittely ja sopimaton koskettelu. Ohjeistus kattaa myös kaiken kiusaamisen ja häirinnän soittaen, viestein tai internetin/sosiaalisen median kautta.

Tilanteita, joissa epäsovivaa käytöstä voisi ilmetä, ovat kaikki seuran ja seuran jaostojen tapahtumat, kuten harjoitukset, pelimatkat ja leirit. Myös toiminnan ulkopuolella tapahtuva some-/nettikiusaaminen tulee huomioida.

On tärkeää muistaa, että tekijänä voi olla myös toinen lapsi tai nuori.



2.2 Ennaltaehkäisy ja reagointi

Vaaratilanteita ehkäistään huomioimalla vapaaehtoisten ohjaajien taustat rekrytointitilanteessa. Tampereen Kisatoverien hallitus on päättänyt, että **alaikäisten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostausta selvitetään**. Rikostaustan selvittämiseen tarvitaan vapaaehtoisen suostumus (ks. liite). Seuran sihteeri kirjaa ylös ne henkilöt, joiden rikosrekisteriotte on tarkastettu, sekä otteen päivämäärän. Rikosrekisteriotetta ei kopioida eikä kerätä.

Tarpeen mukaan seura järjestää aiheesta koulutusta sekä lapsilla ja nuorille että seurassa toimiville aikuisille. Mahdollisia yhteistyökumppaneita tilanteiden käsittelyssä, ennaltaehkäisyssä sekä koulutuksessa ovat muun muassa sosiaalipäivystys, Sexpo-säätiö, Väestöliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. Hyödynnämme myös Väestöliiton ja suomalaisen urheilun yhteishanketta *Et ole yksin* (etoleyksin.fi) sekä Olympiakomitean *Vastuullinen valmentaja* -verkkokurssia.

Seuran vapaaehtoisilta vaaditaan puuttumista lasten ja nuorten keskinäiseen käyttäytymiseen ja puhutapaan. Kannustamme myös lapsia ja nuoria itse ilmoittamaan havaitsemistaan kiusaamis- ja häiritsemistilanteista tai muista epäsoviviksi kokemistaan tilanteista. Kaikessa toiminnassa pyritään läpinäkyvyyteen ja avoimeen viestintään.

Jaostoista, jotka järjestävät toimintaa alaikäisillä, valitaan jaostokohtaiset luottamushenkilöt, jotka tekevät yhteistyötä seuran hallituksen kanssa. Jaostokohtainen luottamushenkilö on se, johon ensisijaisesti ollaan yhteydessä, mikäli havaitaan tai epäillään vaaratilanteita tai epäasiallista käytöstä. Jaostojen ulkopuolisen toiminnan osalta luottamushenkilönä toimii seuran toiminnanjohtaja.

Kaikki epäilyt ja valitukset tarkistetaan huolellisesti. Luottamushenkilö on yhteydessä kaikkiin osapuoliin ja alaikäisen huoltajiin. Luottamushenkilö on neutraali taho, joka selvitysvaiheessa välttää asian johdattelua. Tarkoitus on selvittää, mitä on oikeasti tapahtunut ja miten osapuolet ovat tilanteen kokeneet. Kaikkien osapuolien oikeusturva ja tietosuoja tulee huomioida.

Tarvittaessa luottamushenkilö on yhteydessä seuran sihteeriiin, joka vie asian seuran hallituksen käsiteltäväksi. Mikäli asian käsittelyssä vaaditaan viranomaisapua tai kyseessä on rikosepäily, vastuushenkilönä toimii seuran puheenjohtaja. Seuran puheenjohtaja on myös ensisijaisesti yhteyshenkilönä mediaan.

3. Lasten ja nuorten parissa toimivat vapaaehtoiset

Tampereen Kisatovereissa lasten ja nuorten parissa toimii seuraavia vapaaehtoisia:

- hallituksen ja jaostojen jäsenet
- valmennuspäällikkö, valmentajat ja ohjaajat
- joukkueenjohtajat ja huoltohenkilöt

Seuran hallitus ja jaostojen jäsenet toimii välillisessä kontaktissa nuoriin, hallinnollisten harrastusasioiden hoidossa, sekä toimivat satunnaisesti lasten ja nuorten kanssa seuran tapahtumissa. Alaikäisten harrastajien asioista viestintä käydään aina huoltajien kanssa.

Valmennuspäällikkö, sekä lasten ja nuorten harrastusryhmien valmentajat, ohjaajat, joukkueenjohtajat ja huoltohenkilöt ovat jatkuvassa kanssakäymisessä lasten ja nuorten kanssa harrastamiseen liittyvissä tapahtumissa (harjoitukset, kilpailut, ottelut, turnaukset, leirit ym.).



4. Rikostaustatteen hakeminen

Toiminnan järjestäjä voi saada vapaaehtoista koskevan rikosrekisteriotteen vain, jos vapaaehtoinen on antanut kirjallisen suostumuksensa otteen hakemiseen

Suostumuksesta tulee käydä ilmi, että vapaaehtoiselle on kerrottu:

- a) mitä tarkoitusta varten rikosrekisteriotetta pyydetään
- b) mitä tietoja rikosrekisteriotteeseen merkitään
- c) miten rikosrekisteriotetta ja siinä olevia tietoja käsitellään
- d) toiminnan järjestäjän velvollisuudesta luovuttaa rikosrekisteriote vapaaehtoiselle
- e) jos otetta hakee vapaaehtoistoiminnan järjestäjän toimeksiannosta toinen yhdistys

Toiminnan järjestäjä voi selvittää vapaaehtoisen rikostaustan, jos kysymyksessä on tehtävä, johon kuuluu:

1. säännöllisesti ja olennaisesti alaikäisen opetusta, ohjausta, hoitoa, huolenpitoa tai muuta yhdessäoloa alaikäisen kanssa **ja**
2. henkilökohtaista vuorovaikutusta alaikäisen kanssa **ja**
3. tehtävän hoitaminen yksin tai sellaisissa olosuhteissa, joissa alaikäisen henkilökohtaista koskemattomuutta ei voida turvata siitä huolimatta, että toiminnanjärjestäjällä on käytössä toimintaa koskeva ohje tai tietty menettelytapa, jolla pyritään turvaamaan lasten henkilökohtainen koskemattomuus.

Lisäksi edellytetään, että:

1. toiminnan järjestäjällä on käytössään toimintaansa koskeva ohje tai menettelytapa, jolla turvataan lasten henkilökohtainen koskemattomuus **ja**
2. toiminnan järjestäjä on ennalta arvioinut, mitkä ovat sellaisia vapaaehtoistehtäviä, joihin valittavan vapaaehtoisen rikostausta on syytä selvittää.

Oikeusrekisterikeskus merkitsee rikosrekisteriotteelle tiedot seuraavista rikoksista:

- Sukupuolisiveellisyyttä loukkaava teko (pornografiarikos)
- Seksuaalirikos
- Henkirikos (tappo, murha, surma)
- Ihmiskauppa tai törkeä ihmiskauppa
- Törkeä pahoinpitely
- Törkeä ryöstö
- Huumausainerikos

Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä on tullut voimaan 1.5.2014, joten rikosrekisteriote on mahdollista hakea vain niiltä vapaaehtoisilta, jotka ovat aloittaneet toiminnan seurassa tämän jälkeen.

5. Yhteystiedot

Luottamushenkilöt:

Toiminnanjohtaja

Siina Mutikainen , siina.mutikainen@tampereenkisatoverit.fi

Jalkapallojaosto:

Joonas Mäenpää, joona.maenpaa@outlook.com

Kädenvääntöjaosto:

Siina Mutikainen, siina.mutikainen@tampereenkisatoverit.fi

Lentopallojaosto:

Tuomo Passi, tuomo.passi@gmail.com

Voimistelujaosto:

Heli Mäenpää, maenpaa.heli@outlook.com

Seuran puheenjohtaja:

Jouni Mäenpää, jouni.maenpaa@phpoint.fi

Seuran sihteeri:

Anette Toiva, anette.toiva@tampereenkisatoverit.fi

Liite: Suostumuslomake rikosrekisteriotteen tarkastamiseksi

VAPAAEHTOISEN SUOSTUMUS –

Rikosrekisteriotteen hakeminen

Tämä suostumus perustuu lakiin lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä (148/2014). Vapaaehtoisen tulee antaa suostumuksensa siihen, että vapaaehtoistoiminnan järjestäjä tai muu järjestö sen lukuun, voi hakea laissa tarkoitettua vapaaehtoista koskevan rikosrekisteriotteen Oikeusrekisterikeskukselta.

Toiminnan järjestäjä: Tampereen Kisatoverit ry

Vapaaehtoinen: _____

Henkilötunnus: _____

Annan suostumukseni rikosrekisteriotteen hakemiseen.

[] (Tämä kohta rastitetaan aina, jos suostumus annetaan)

Minulle on annettu ennen tämän suostumuksen antamista tieto seuraavista asioista:

rikosrekisteriote pyydetään vapaaehtoistehtävän järjestäjän tarkastettavaksi alaikäisten henkilökohtaisen koskemattomuuden turvaamiseksi

otteeseen merkitään tiedot tietyistä seksuaali-, väkivalta- ja huumausainerikoksista

vapaaehtoistehtävän järjestäjä (seura) ei tallenna otetta, ote hävitetään asianmukaisesti välittömästi tarkastamisen jälkeen

Päiväys ja allekirjoitus:
